

Beschermingsplan Akkerplanten

Klein spiegelklokje (*Legousia hybrida*)

Beschrijving

Klein spiegelklokje is een lage of zeer lage plant (10-20 cm), die meestal in het najaar kiemt en in de voorzomer bloeit. De kleine paarse bloemen staan met enkele bij elkaar aan het eind van de stengel en zijn alleen bij zonnig weer open. De bladeren hebben een golvende rand.

Groeiplaats

Klein spiegelklokje is, evenals haar verwant Groot spiegelklokje, een plant van wintergraanakkers op kalkrijke grond. Het groeit in Zuid-Limburg op akkers op nauwelijks verweerd krijt. Langs de IJssel staat het in een akkerreservaat op een stroomrug langs de rivier. Klein spiegelklokje komt voor samen met andere zeldzame akkerplanten als Getande veldsla, Kleine wolfsmelk, Smalle raai en stoppelleeuwenbekjes.

Verspreiding in Nederland

Klein spiegelklokje komt in Nederland nog voor in Zuid-Limburg en langs de IJssel. Vroeger is het ook gevonden in Zeeuws-Vlaanderen, in Zuid-Holland en bij Nijmegen. Het is altijd al een bijzonder zeldzame soort geweest. Voor 1950 is het in 16 uurhokken (5x5 km) gevonden, sinds 1975 nog in 6 uurhokken. De bestaande groeiplaatsen liggen voornamelijk in akkerreservaten.

Bedreigingen

Klein spiegelklokje is een kleine, lichtbehoevende soort die niet zozeer tussen het graan groeit, als wel op open plekken en na de oogst tussen de stoppels. Doordat meestal direct na de oogst de

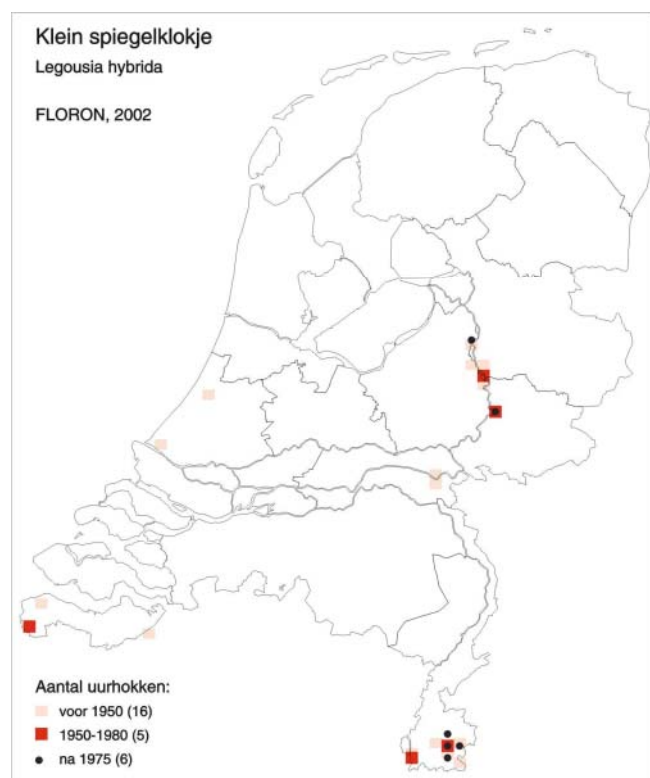

Saxifraga/Jan van der Straaten

stoppels worden omgewerkt kan Klein spiegelklokje niet tot ontwikkeling komen. Daarnaast is de soort weinig concurrentiekrachtig, zodat zware bemesting leidt tot het verdwijnen van Klein spiegelklokje. Chemische onkruidbestrijding verdraagt de soort uiteraard ook niet. Wat de belangrijkste reden is voor de achteruitgang is niet duidelijk, maar de huidige intensieve akkerbouwpraktijk biedt geen mogelijkheden meer voor kleine soorten als Klein spiegelklokje.

Beschermingsmaatregelen

Om Klein spiegelklokje te behouden is een verregaand aangepast graanakkerbeheer nodig, dat vooral in akkerreservaten mogelijk is. Als eerste is verschraling van de akkers nodig. Dit kan door de eerste jaren een dicht gewas te telen, dat veel voedsel aan de grond onttrekt en dit uiteraard niet te bemesten. Van belang is in ieder geval dat geen kunstmest wordt gebruikt en er geen chemische onkruidbestrijding plaatsvindt. Om verzuring te voorkomen zal lichte bemesting wel nodig blijven. Daarnaast moeten de stoppels niet direct worden omgewerkt, zodat Klein spiegelklokje tot ontwikkeling kan komen en zaad kan zetten. Een gunstige eigenschap van de soort is dat de zaden waarschijnlijk lang kiemkrachtig blijven, zodat op plaatsen waar ze in het verleden voorkwam er kans is dat er nog kiemkrachtig zaad in de grond zit.

Beschermingsplan Akkerplanten

Klein spiegelklokje (*Legousia hybrida*)

Waarom zijn soortbeschermingsplannen nodig?

Sommige planten en dieren kunnen in ons land alleen overleven als we onze uiterste best daarvoor doen, door zoveel mogelijk maatregelen te treffen om de soort te behouden.

Daarvoor zijn soortbeschermingsplannen opgesteld. Hierin staat wat er nodig is om de soort in Nederland te laten voortbestaan.

Omdat veel van de soorten niet zo bekend zijn, is voor elke soort een "factsheet" gemaakt, met daarop een samenvatting van de belangrijkste informatie. Naast een beschrijving van de soort, met een foto, is op een kaartje aangegeven waar de soort nog voorkomt. Ook is aangegeven wat de grootste bedreigingen zijn en, misschien nog wel belangrijker, wat de mogelijke oplossingen hiervoor zijn.

De factsheets zijn gemaakt in opdracht van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. Ze zijn bedoeld voor iedereen die beroepsmatig te maken heeft met de soorten, maar ook voor andere geïnteresseerden.

Meer weten?

Voor meer informatie over dit en andere soortbeschermingsplannen:

Website Soortbescherming

www.soortbescherming.nl

e-mail: info@soortbescherming.nl

Voor informatie over wilde planten in Nederland:

FLORON

www.floron.nl

Om het Beschermingsplan Akkerplanten te bestellen:

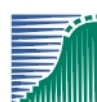
Expertisecentrum van het ministerie van LNV

Postbus 482

6710 BL Ede

tel. 0318-822500

DLV Groen & Ruimte
Projecten met draagvlak

landbouw, natuur en
voedselkwaliteit